AFŞAR TİMUÇİN

TAHİR İLE ZÜHRE

destan

AFŞAR TİMUÇİN

TAHİR İLE ZÜHRE

Bu eser 1968 yılında BAŞARAN Matbaasında dizilip basılmıştır.

AFŞAR TİMUÇİN

TAHİR ile ZÜHRE

DESTAN

HABORA KİTABEVİ
Nuruosmaniye Caddesi Atasaray Kat: 1, No: 106
CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Qu'importe à présent qu'on nous tue
Les nuits tomberont une à une

Aragon

Halklar, uydurdukları masallarda, insan dünyasının bilinirliklerini ve bilinmezliklerini, eksikliklerini, atılımlarını, sağlamlıklarını, aksamalarını her zaman olumludan yana olup olumsuza karşı çıkarak dile getirirler. Dünyanın her yerinde masallar her adımda ve her saatta az çok değiştirilerek anlatılır. Bu değişiklik, anlatanın o masaldan beklediğine göre olur. Bu değişikliklere öfkelenmek, bir masalı «bu masalın doğrusu budur» gibilerden dondurmaya, kalıplamaya kalkmak, güzelleşerek değişeni, değişerek güzelleşeni şaşmaz bir biçime indirgemek istemek yanlış olur.

Tahir ile Zühre masalı da, ülkemizde, çeşitli biçimlere sokularak anlatılır. Masalı kuran konu çatısı değiştirilmez ama, masalı kuran ayrıntılarla bol bol oynanır. İki adım ötede bir başka «Tahir ile Zühre» ye raslayabilirsiniz. O bir yana, bir gün önce onu şöyle anlatan, bir gün sonra böyle anlatıverir. Halk düzeyinde sanat kişinin olmaktan çok topluluğun malıdır. Topluluk onu istediği biçimde yeniden yaratabilir. Halk şairlerinin mısraları halkın beğeni süz-

geciriden geçmez mi durmadan? Karacaoğlan'dan bu yana halk şairi yetişmediyse, bunun neden böyle olduğu ancak halkın kendisine sorulabilir.

Ben bu çalışmada, Tahir ile Zühre masalını bir destan anlayışı içinde yeni bir biçimde yorumlamak istedim. Bunu yaparken, çok zaman halk masallarında raslanan gereksiz ayrıntılardan kaçmak ve ancak esasa değgin ayrıntıları saklamak ve de bu masallara temel olan kaderci görüşten yüzde yüz sıyrılmak istedim. Daha doğrusu, dünyamızın başına gelen işleri, yukarılardan gönderilen kaçınılmaz buyrukların işi olarak değil de, dünyamızın sınırları, olmuşlukları, olmamışlıkları içinde oluşan işler olarak göstermek istedim. İyilik de kötülük de insandan gelince iyimserlik hakkımız oluyor bizim. İyimserlik Tahir'in ve Zühre'nin direncindedir.

Bu destan denemesi, bir yandan değerlerimize yeni bir bakışla bakmaya çalışırken, bir yandan bir masala yeni bir yorum getirmek istiyor.

Afşar Timuçin

TAHİR İLE ZÜHRE

Ayrıdır dünyamızın zamanları
Her zamanda gelir geçer bu yoldan
İyi kötü her çeşit yolcu
Bu her gün kendimizi daha anladığımız
Denizinde tek damla olduğumuz
Bu uzun yolculuğu
Adam vardır çöllerden çöllere geçirir
Adam vardır su başında gölgelerde
Dağ doruklarında yüceltir dinlendirir
Ona yeni sevinçler katar her adımda
Adam vardır yoktan kurar güzeli
Adam vardır güzeli yok eder
Dostlar açık söyleyelim söyleyeceğimizi
Adam vardır ardında is bırakır
Adam vardır ardında iz bırakır
Birincilere söyleyecek sözümüz yok
Varolsun ikinciler

Anlatacağımız masal şöyle anlatılır

Çok eski zamanlarda bir ülkede
Bütün padişahlar gibi dingin mutlu
Bütün padişahlar gibi rahat ve umutlu
Yüceliği kendinden
Bir yüce padişah varmış
Hiçbir şeyi eksik değilmiş dünyada
Sultan gözünün içine bakarmış
Halk desen kul köleymiş uğrunda
İsteyebileceği her şeyi elinin altında
Yok diye bir söz ömründe duymamış

Ama yok diyebilmeyi öğrenmiş daha sonra
Padişahın da vezirin de çocuğu olmuyormuş
Çocuk bir yağmurdur ana - baba tarlasına
Onlarınkine damlası düşmemiş
Çorak topraklar gibi kalmışlar
Duru ve yakıcı bir yaz ortasında
Kendini uyuyan bir çöl gibi
Su yüzü görmeyen gökler gibi

Masallarda yüceden çıkagelir
Her aradığımız bizim
Bakarsın bir su başında bir çalı dibinde
Yıllardır umduğun doğmuş sana
Sana bütün duyarlığıyla bütün sevinciyle

Bir gün şehre her dokunduğu hastalığa
Sağlık getiren bir hekim gelmiş uzaklardan
Yerleşmiş bir yıkık kulübeye
Bir bilgenin gücüne uygun olan
Kısa zamanda duyurmuş adını

Bir sabah vakti ona padişahın sèlâmını getirmişler
Padişah seni saraya çağırıyor demişler
Hekim demiş ki ben de kendi işimde padişahım
İsterse gelsin derdini anlayalım

Padişah vezirini alıp biraz sonra
Usta hekimin kulübesine gelmiş
Yeşil bir sudan ikisi de birer yudum içmişler
Aradan aylar geçmiş
İyi haber yayılmış başkente

Padişahın bir kızı olmuş
Gözleri hiç durulmamış denizleri andıran
Vezirin bir oğlu olmuş
Bakışı gökte yüzen umut dolu bir zaman

Kıza Zühre demişler oğlana Tahir
Yanyana getirilmezse ağlarmış ikisi de
Yanyana getirilirse gülermiş gözleri
Bir araya gelmezlerse yeri göğü yıkarlarmış
Bir arada oldular mı sonsuzmuş sevinçleri

Bari demiş padişah ve vezir
Bunlar birbirine öz kardeş olsun
Aynı yere taşınsın beşikleri
Bunlar birbirini kardeş bilsinler
Biri padişah oğludur bundan sonra
Biri padişah kızı

Çocuklar büyüyünce birbirlerine kardeş demişler ama
Yüreklerine düşen ateşten çıkan ışıklar sarınca
yüreklerini
İkisi de birbirine vurulmuş

İkisi de gizlemiş sevgisini
Yasak bir sevgiyi büyütmemek için
Çöle susan sular gibi susmuşlar
Kurutabilmek için bütün denizlerini
Yalnızlığa gömülüp beklemişler
Yüce dağın tepesinde kimsesiz bir göl gibi

Ama gözlerinde esen rüzgârlar
Bir ülkeden bir ülkeye selâm götürür gibi
Anlatırmış birinden birine ki
Bir su deniz olmak istedi miydi
Karşısına duranı boğar geçer

Tahir de Zühre de boş yere
Yüreklerini zincire vurmuşlar

Yaşayan bir sevinci kim tutup zindana atabilir
Büyüyen bir tutkuyu kim eritebilir karanlık yoklukta
Kim Tahir'e Zühre'siz olmayı
Kim Zühre'ye Tahir'siz olmayı öğretebilir

İyi iyiye zorunludur kötü kötüye
Güzel güzele zorunludur sevinçli sevinçliye
Yüce olan yücelerde yüceleşmeyi arar
Hiçbir şey hiçbir şeyin peşindedir
Yok olan yok olanla çoğalır onurlanır
Var olan var olanla
Bir Tahir bir Zühre'ye
Bir Zühre bir Tahir'e varolacak her zaman

Bir gün sarayın bahçesindeki çınarın
Altında Zühre Tahir'e demiş ki

Bir yüce çağlayandır yüreğimde
Bana esen rüzgârlarını nasıl yok bileyim
Bir tutkudur çözülür karlardan sulara
Yokluğunun karanlığında varolabilir miyim

Günler geçer uzar zaman umut gibi
Nerede düş görsem susmuşluğun görünür
Sensiz bir akşamda kervan gibi konaklasam
Bu benim sensizliğimde kesiksiz ölümümdür

Ne senin yüreğinde bir rüzgâr kalmalı
Benim ağaçlarımı sarsmadan geçen
Ne benim yüreğimde denizler olmalı
Mavisi senin kıyılarını süslemeyen

Ne benim dışımda sen
Bir umut taşımalısın gecelerden gündüzlere
Ne ben kapımı açmalıyım
Senin beni çağırmadığın seslere

Bir yüce çağlayandır yüreğimde
Seninle kardeş olmayı ister miyim
Kim tutabilir beni sana koşmaya
Korkuları öfkeleri yasaları dinler miyim

Aldı Tahir

Ben senin varlığının yarısıyım
Sen benim varlığımın yarısısın
Ben padişahın oğluyum
Sen o padişahın kızısın

Sensiz olmak dünyayı boşluk gibi
Aralıksız bir acıyla geçmektir
Sensiz olmak yokluğa karışmaktır
Sönmüş bir güneş gibi

Ellerim dokunsa ellerine
Yüreğimde dünyalar değişir
Her baktığın karakış yaza döner
Her dokunduğun çirkin güzelleşir

Bir duvardır gerilmiş aramıza
Seni bana ulaştırmayacak
Ben ne kadar sensiz olmasam da
O duvar bizi yakınlaştırmayacak

Ben belki uzun uzun yanıp
Küllerimi sana vereceğim
Ey sen benim yüreğim benim vazgeçilmezim
Ayrılıkta yaratıldık ne diyeyim

(Dünyada tam dört çeşit insan vardır
Birincisi kendi kendinin efendisi olmak ister
İkincisi başkasının efendisi olmak ister
Üçüncüsü kendi kendinin kölesi olmak ister
Dördüncüsü başkasının kölesi olmak ister
Kendi kendinin efendisi olan
Başkasının efendisi olmak istemez
Başkasının efendisi olmak isteyen
Kendinin efendisi olmak istemez
Kendi kendinin kölesi olanla
Başkasının kölesi olan çok benzer birbirine
Kendi kendinin kölesi olan neyse ne
Başkasının kölesi olmak isteyen
İnsanın da hayvanın da en kötüsüdür)

İşte böyle bir köle
Padişahın kölesi
Tilkiden kurnazlığını çalmış
Maymundan oyunculuğunu aşırmış
Köpekten kuyruk sallamayı öğrenmiş
Kediden yaltaklanmayı
Yılandan soğukluğu çekip almış
Kargadan leş yemeyi kaldırmış
Sinekten pis olmayı
İşte böyle bir köle
Padişahın kölesi
Kötünün kötüsü bir köle
Bir gün Tahir'le Zühre'ye demiş ki
Siz kardeş değilsiniz
Beşikten beri birbirinizi sevdiniz
Sizi yan yana koydular
Size kardeş dediler
Yoksa sen Zühre padişahın kızısın
Sen de Tahir vezirin oğlusun
Sevin birbirinizi
Benden öğrendiğinizi söylemeyin kimseye

Aldı Tahir

Bir sevinçtir güneş gözlerine
Gözlerimi kırpmadan bakabilmek
Bilerek sevinerek yüreğimi
Senin yüreğin gibi duyabilmek

Bir gün uzantısıdır saçından
Çocukların sevindiği baharlara
Hiçbir korku göğünde uçmayan
Bir rüzgârsın deli uçurtmalara

Gözlerinden gemiler gelir geçer
Bir akşamüstü varır Hindistan'a
Hiçbir bilinmezliğe uğramayan
Bir denizde gidişler sunar sana

Bir mavisin her kanatla geçilmeyen
Bir bulutsun yağmayan her tarlaya
Bir sevinçsin konmazsın yalnızlığa
Her kalakalmışlığa konmayan umutsun

Yenisin her yürüdüğün sokakla
Bütün dinmezliklere bir yokuşsun
Ilıksın yağmurlusun beyaz bir karakışsın
Yokluğunda yanan her Afrika'ya

Aldı Zühre

Önce büyük bir korkuydum yanında
Yokluğunu alın yazım bilirdim
Bir kopmuş yaprak gibi düşerdi
Sana uzanmak isteyince elim

Şimdi eski bir maviyim kanında
Göklerden biçilip getirildim
Sarı sonsuzluklardım buğdaylarda
Sonra umutlarını yurt edindim

Yıkandı savaşlarda yazılan bütün kanlar
Yeşilini gözlerinden alan gür denizlerle
Yalnızlıklar inançlara değişildi
Süsledin topladığın çiçeklerle

Seni hiçbir çağ yok edemiyecek
Sen toprağa zorunlu tohumsun
Sen bütün doknuşlarımda duyduğum
Yağmursun diriliksin eksiksiz umduğumsun

Ben sana hiç diyemem ki - kırıldım
Sedef saplı bir bıçaktım kınımda
Önce yoktun mahpusluğu yaşadım
Şimdi varsın özgürünüm yanında

Gene aldı Zühre

Ben bir uyku değilim uyandır
İlk sabah beyazlığı gibi yanına al
Senden başka hiçbir şey sevindiremez beni
Ey bütün çiçeklerimi taşıyan en güzel dal

Seninle bütün ülkeler bütün yokluklarını
Bir bitmişliği kaldırır gibi kaldıracak
Dünyada her şeyin sarsıldığı yerde bile
Bir senin başeğmeyen yüceliğin kalacak

Nice denizler vardır dalgalanmak ister de
Bir türlü kıpırdatamaz dalgalarını
Nice rüzgârlar vardır esmek ister
Düşer kalır bir yamacın üstüne

Sen gidilemeyen deniz esmeyen rüzgâr
Yeşermeyen yaprak gelmeyen sonbahar
Yürünmeyen yol dik duramıyan duvar
Olamayan kesinliğisin dünyamızın

Ben senden bir umutsuzluk düşlemem boşuna
Gerçek yüceliğindir sarsar denizlerimi
Ne büyük bir aydınlıksın ki varlığınla
Bütün karanlıklardan soydun gecelerimi

Köle Tahir'le Zühre'ye kardeş olmadıklarını
Söyledikten sonra koşmuş sultana
Eşikte yüz sürmüş
Uzanmış etek öpmüş
Buyruk verin boynum vurulsun demiş
Çabuk benim gözlerimi oydurun
Oydurun da görmeyeyim bir daha
İki kardeşin birbiriyle seviştiğini
Tahir Zühre'yle kardeş değildir artık
Artık biri öbüründen ayrılacak dal değil
Biri yağmursa öbürü bulut artık
Biri kuşsa öbürü gök
Biri bir dünyanın bir yarısı
Öbürü öbür yarısı
Biri ışıksa öbürü gün
Biri karsa öbürü kış

Sultan çılgına dönmüş bunu duyunca
Ben o Zühre'nin anasıysam demiş
Eğer Zühre kızımsa
Bu sevgi burada ikiye bölünür
Başı bir yanda olur gövdesi bir yanda

O gece o yumuşak padişahı
Doldurdukça doldurmuş sultan
Zühre padişah kızıdır
Vezir oğluna yaraşamaz demiş
Ya demiş hiç kalır geriye bu sevgiden
Ya da ben bu sevgiyi elimle boğarım
Sen ne yapacaksan yap
Göster babalığını

Padişah sevginin zincire vurulamıyacağını
Bile bile sultan öyle istedi diye
Zühre'yi sarayda bir odaya kapattırmış
Tahir'i kovmuş saraydan

Sevgi denen şey büyüktür
Odalara saraylara konaklara sığmaz
Sevgi bir kuştur
Evcilleşemeyen bir kuş
O kuş kafeste durmaz

Sevgi denen şey yücedir
Onuruna yediremez sönmeyi
Sevgi denen şey kendini horlamaz
Benimsemez yolundan dönmeyi

Sevgi denen şey sonsuzdur
Ne zaman tanır kendine ne de yer
Kendini hiçbir şeyde sınırlamaz
Sevgi denen şey sevgisizden korkmaz
Direnir
Doğru sayar kendini tek yücelik bilmeyi

Zühre kapatılmaya giderken demiş ki kendi kendine

Nasıl bir ağaç köksüz yaşamazsa
Zühre de Tahir'siz yaşamayacaktır
Zühre'nin Tahir'i sevdiği sevgi büyüktür
Sizin dar odalarınıza sığmayacaktır

Taşacak görürsünüz dağ bayır dinlemiyecek
Sel olup basacak bütün toprakları
Yıkmayı varlığının tek ödevi bilecek
Bütün sevgisizlikleri ve bütün yalnızlıkları

Kendisiyle çoğaltacak çoğalmak isteyeni
Çiçekten halı gibi örtecek dağları
Sulayacak köklerine sıkı sıkı tutunan
Ağaç olmayı seven bütün ağaçları

Bütün küçük sevgileri utandıracak
Tek tek tutsak edecek sevgi korsanlarını
Kendini sonsuza dönük bir sevgi sananları
Eksiksiz yansısında kendine gösterecek -

Sevgiyi bilmeyen için sevgi yaz rüzgârıdır
Sabah başlar akşam bir başka yerde biter
Gerçek sevgi üstünde yaşanan bir topraktır
Ya üstünde yaşatır ya derinine çeker

(Ey kardeşler
Size iyi bildiğiniz
Ama her duyuşta bir kere irkildiğiniz
Bir gerçeği söyleyeyim
Dünyamızda yaşayan insanların çoğu
Yaşamayı sevmiyor
Yaşamak onlar için en kolayından yürünüp
Tüketilmesi gereken bir zamandır yalnızca
Onlara göre yaşamak boştur yalandır
Ve eğer şu kadarcık tadı varsa
O da maldadır padişah olmada sultan olmadadır
Boyun eğmede boyun eğdirmededir
Onlar için bir şeyi sevmek
O şeyi kendine alıp saklamaktır

Vermek isteseler de veremezler
Yoktur verecekleri
Soluk soluğa oradan oraya atarlar bedenlerini
Orada burada boş yere yorulurlar
Dizleri tutmaz gözleri görmez olunsa da
Harcadık yaşamımızı der dururlar

Ey kardeşler
Üstünde yaşadığımız toprak
Onlardan çekti bütün çektiğini
Biz sevmeyi bilenler de onlar yüzünden
Kapatılmış odalarda eridik
Ey kardeşler
Başınızı ağrıttım
Bağışlayın beni

Size bu konuda son bir sözüm olacak
Hep birlikte yaşamayı sevelim
Bilelim ki yaşam bir kişilik değildir
Ve bir kişilik olamıyacaktır hiçbir zaman
Yaşamak bir denizdir gözalabildiğine
Biz onun suları dalgalarıyız
Biz onun gemileri kaptanlarıyız
O vardır ve bizsiz de olabilir
Biz onsuz olmayalım
Başınızı ağrıttım
Bağışlayın beni)

Köle koşup haberi yetiştirmiş Tahir'e
Demiş ki sarayda bir odaya kapadılar sevgilini
Kök toprakta çürür gibi çürüsün diye
Orada kan döküyor yaş yerine
Git ey Tahir zorla yolları
Kapıları zorla
Yoksa bir de bakarsın ki düğün dernek kurulmuş
Komşu padişahın oğlu koca olmuş sevgiline

Duyunca Tahir ki canından ayrı tutmadığı
Zühre'si bir odaya kilitlidir
Gizlice saraya koşmuş akşam
Zühre'nin adını alçak sesle ünleyerek
Dolaşmış durmuş sarayın dört yanını
Sonunda bir pencerede aydan parlak
Yüzü görünmüş Zühre'nin
Solgun yarı ağlamaklı yarı bitik
Ama birdenbire gelen bir sevinçle parlayan
Gözlerini dikmiş Tahir'in gözlerine
Uzun uzun bakmış

Aldı Zühre

Kaçırma gözlerini gözlerimden
Bakışım bakışlarına doysun
Belki son görüşümdür seni
Belki yakında Zühre'siz olursun

O zaman bütün sularda bakışlarımı
Ellerinle tutarcasına görebilmek için iyi bak bana
Düğümle bakışını bakışıma
Gözlerim gözlerinde yok olmasın

Bastığın toprakta beni bil o zaman
Sana dünyayı gösteren güneşte beni gör
Yüzüne vuran rüzgârda beni tanı
Yağan yağmurda ıslan benimle

Ama sakın yok sayma Zühre'ni
Sakın gelmez bir yola gitti deme
Sonsuz ve eksizsiz senin olan şeyi
Yokluğun derinliklerinden bekleme

De ki Zühre'm yüreğimde ısıdır
Gözlerimde bakıştır sudur denizlerimde
Başkaları öldürsün ama sen yaşat beni
Ölüm adında birini sevme benim yerime

Aldı Tahir

•

Sensizlikte bir gün bile sevindi mi ki
Tahir sen olmayınca sevinsin
Sensizlikte bir gün bile yaşadı mı ki
Sen olmadığın zaman Tahir yaşayabilsin

Can bedenden ayrılınca sürmez
Beden candan ayrılınca topraktır
Şunu bil ki sen yok olduğun günde
Artık bu dünyada Tahir olmayacaktır

Sevmeyi bilen ölmeyi de bilir
Ama yaşamayı değişmez ölüme
Sevgi ancak biz yaşarken çiçeklenir
Sevgi denen şey ölümün neyine

Çıkar at yaşarlığından bütün ölümleri
Kendini bir güneş kadar ölmez bil
Sen benim Zümre'msin yıldızımsın
Çevir ışıklarını gözlerime

Bana bak ki ben de görebileyim
Direneyim seninle yaşamaya
Ölüm saçanları alsın götürsün ölüm
Ne sana gelsin ölüm ne bana

Tahir'le Zühre'yi bir çalı dibinde gözetleyen köle
Sıcağı sıcağına yetişmiş sultana
Bütün kötüler gibi dupduru görünerek
Buluşmayı uzun uzun anlatmış
Sultan o gece gene zorlamış padişahı
Tahir denen nankör bir zindana
Kapatılmaz da sonunda direnip
Eğer Zühre'yi kendine bağlarsa
Bu sarayın altı üstüne gelir demiş
Ortalığı elimle boyarım kana
Aklından çıkarma ki padişahım
Zühre vezirin oğluna varamaz
Benim aklım o sevgiyi anlamaz
Biliyorsun kızımız
Komşu padişahın oğluna varacak

Ertesi gün atlılar elini kolunu bağlayıp Tahir'in
Uzak bir şehre götürüp bir kaleye kapamışlar
Tahir orada acısını içmiş yudum yudum
Sevdiğinden saydığından uzakta
Günler geçmiş mevsimler değişmiş
Biçimden biçime girmiş bulutlu gökler
Bir yıl bir yılı kovalamış
Ama her seven gibi o da
Söndürmemiş bile bile yaktığı ateşi
Tahir kapatılınca kaleye
Zühre'yi kapatıldığı odadan çıkarmışlar
Sevgilisi zindanda yatan da mahpustadır
Ne gördüğü maviye mavi demiş Zühre'cik
Ne duyduğu sese ses diyebilmiş
Yalnızca bilmediği uzaklardan
Tahir'ini her gün biraz daha beklemiş

Her geçen kervandan sorarmış Zühre
Tahir'imin kaldığı şehre mi gidersiniz
Giderseniz kaleye de uğrar mısınız
Uğrarsanız zindancıyı görür müsünüz
Görürseniz zindancıya der misiniz
Zindancı evet derse bu mektubu
Tahir'e verir misiniz

Bir bilsem ki yüreği sevinçtedir
Yaşıyordur dingindir
Bir bilsem ki bugün de o benim Tahir'imdir
Kimsesizliğim birden silinecek

Her geçen kervandan sorarmış Zühre
Tahir'imin kaldığı şehre mi gidersiniz

Kimi gitmem o şehre ben demiş
Kimi gitsem de zindana uğramam
Uğrasam da zindancıyı bulamam
Zindancıyı bulsam da anlatamam

Günlerden bir gün bir kervanda bir keloğlan
Almış Zühre'nin mektubunu koynuna koymuş
Sen üzülme bacı demiş ben ne yapar yaparım
Veririm mektubunu Tahir'ine

Keloğlan verdiği sözü tutmuş
Araya araya kaleyi bulmuş
Zindancıbaşıyla bir güzel konuşmuş
Bu dünyada sevgiye hançer vuran onmaz demiş
Sevenleri koruyanın dünyası cennet olur
Al zindancı bu mektubu Tahir'e ver
Ver ki
Ne orada sevdiği erim erim erisin
Ne burada Tahir yok olsun bir düş gibi

Keloğlanın zindancıbaşıya
Zindancıbaşının Tahir'e verdiği mektup der ki

Sabah uyanır bağlarım bakışımı ufuklara
Akşamlar ufukları yok edinceye kadar
Yollardan herkes gelir herkes geçer
Anladım yollar seni getirmeyecek bana

Sarayların zindana dönebileceğini
Söylerlerdi de ben duymazdım
Sen buradayken zindan nedir bilmezdim
Yokluğun sensizliği öğretmektedir bana

Ne gündüzün gündüzlüğü belli artık
Ne gecenin gece olduğu doğru
Geniş bir kuraç toprak gibi uzuyor
Tahir'siz bir Zühre olmanın yolculuğu

Koşup gelsem zindan kapılarına
Kara duvarlar göstermez yüzünü
Ölüm belki dindirirdi acımı
Ama tuttun yasakladın ölümü

Sevinmek neyin adıdır çoktan unuttum
Bilmiyorum neye denir yüce neye denir güzel
Senden ötesi yokluktur benim tek varlığımsın
Seni örten duvarları yık da gel

Tahir'in yüksek sesle okuduğu mektubu
Hücrenin kapısından duyan zindancıbaşı
Demiş zindancıbaşıysam ben
Açarım bu Tahir'e kapıları
Şuramda bir yürek taşıyorsam

Eğer ben zindancıbaşıysam ve insansam
İki canı ayıranla bir olmam
Sevgiye hançer çekmem
Şuramda bir yürek taşıyorsam
Açarım bu Tahir'e kapıları

Gece yarısı açmış Tahir'in kapısını
Çabuk demiş torbanı bağla sopanı al
Öbür yatanlara duyurmadan çık
Al bu ekmeği koy torbana
Yolun uzun olmasına uzun ama
Sevdiğine giden bir sevgilisin
Yol engel olmaz sana

Tahir üç gün üç gece yol gitmiş
Bir gün doğumunda varmış saraya
Kimseye görünmeden sokulmuş
Zühre'nin penceresinin altına
Onun adını bir iki ünlemiş
Zühre uyanmış çığlık çığlığa

Aldı Tahir

Gene kapılar yolumu sana açtı
Gene yollar beni getirdi sana
Yıllar geçti neredeyse inanacaktım
Seni benden ayıran duvarlara

Yarattığına şaşan yaratıcı gibi
Sevgimiz ürkütüyor yüreğimi
Ellerin unuttuysa ellerimi
Çevir gözlerini bak bana

Senle olmak uzun bir bahçeydi
Her gün bir başka çiçekle değişirdi
Birdenbire üstüne çöken katı geceyi
Atabilirse çıkacak sabaha

Nereden bulurlar bu kadar karanlığı da
Durup duran gündüzü gece yapabilirler
Umurumuzda olmayan canavar bir korkuyu
Getirip kapımıza bağlayabilirler

Kötü dediğin böyledir esmekle kalmaz
Bir sevinci aldı mı sonuna kadar yıkar
Bana öyle geliyor ki bu işin sonu kötü
Beni senin toprağından kaldırıp atacaklar

Aldı Zühre

Belki gündüzler olacak gene gecelerden
Sonra bahar gülleri gibi çiçeklenen
Belki inancımızdan da geniş yerlerden
Gelebilecek inançsızlık korsanları

Belki gene mevsimler eskisi gibi değişir
Belki çirkin bütünüyle kopamaz güzelden
Belki güzel yeni bir düzende bulurken kendini
Yeni biçimlerde doğar yeni bir çirkinlikten

Bütün bunlar bir yalnızlığı yaratmaya yetmeyecek
Hiçbir durup kalmaya inanmayan yüreğimde
Ben iyi biliyorum
Denizken çöl olmuş olmayacağım sende

Bir inerek bir yükselerek geçecek
Belki hiç raslanmamış topraklardan topraklara
Ama sende kaynayan sular yerleşmeyecek
Kupkuru bir vadide yalnızlık yatağına

Yalnızlık düşmandır kendine
Kendini kendinde her gün çarmıha gerer
Senle olmak sonsuz bir barışın adıdır
Her gün yeni bir çığ olur sonsuz çoğalmak ister

Köle bu yeni buluşmayı da duyurmuş sultana
Sultan da padişaha duyurmuş
Padişah buyurmuş adamlarına
Tahir'i şimdi yakalayacaksınız
Tutup bu iyilik bilmezi
Nehire atacaksınız
Bize ettiği oyunu sulara da etsin edebilirse
Kendini acındırabilir
Sulara söz geçirebilirse
Geçirsin bakalım

Tahir son sözünü söyleyip Zühre'ye
Gözünden son damla yaşı dökerken
Zühre son sözünü söyleyip Tahir'e
Gözünden son damla yaşı dökerken
Tahir'i kıskıvrak yakalamışlar
Götürüp sulara bırakmışlar
Her dalga ayrı bir yere itmiş onu
Onu sular götürüp uzak bir kıyıya bırakmış

Kıyıda selam verip doğan güne
Gene yorgun ama gene dirençli
Geceleri gündüze
Gündüzleri geceye bağladıkça bağlamış
Saraya gelmiş ki ne görsün
Kurulmuş düğün dernek
Zühre iki gözü iki çeşme
Gitmeye hazırlanmış

Tahir sessizce karışmış düğün kalabalığına
Bu benim son savaşımdır demiş

Düğün günlerce sürmüş
Tahir günlerce sağı solu kollamış
Tam gelin alayı yola düzülürken
Zühre görmüş ki Tahir oradadır
Bir yağız atın üstünde hazır

Kimse ne olduğunu anlayamadan
Bakmışlar ki Tahir almış gidiyor Zühre'yi
Padişahın adamları ok gibi fırlamış
Yakalamışlar ikisini de
Çalgılar çalınsın demiş padişah —
Düğün alayı birazdan çıkacak yola
Zühre'yi alın götürün
Tahir'i de benim karşıma getirin

Tahir'e demiş ki padişah
Ölümün eşiğindesin
Bir adım daha atarsan içindesin
Kurtulmak için bir yolun var
Üç şiir söyle bana
Üçünde de Zühre'nin adı geçmesin
Öyle olursa bırakırım seni
Çeker buradan gidersin
Yoksa boynunu vurdururum
Can verirsin Zühre'yi almak yerine

Aldi Tahir
(Bu birinci şiirdir)

Ne zaman gün doğsa şafak sökse
Artık acılar içinde doğacaktır
Akşamların yorgun düze indiğinde
Gün acılarla yok olacaktır

Bir su bir yol tutar yüceden engine
Enginden yüceye akmaz sular
Su yolunu yüceye değişseniz
Su gene yüceden engine akar

Bir su akışı gibi iyiydi
Çarptı nice dağlara nice kayalara
Su akmaktan yorgun düştü
Dağılınca içildi topraklara

O su eğer su diyorsa adına
Gene bulut olur yağmura döner
Gene yağar dağ doruklarına
Gene yüceden engine yönelir

Su ya sudur ya da su değildir
Suysa akmaktan kalmaz bir kıyıda
Kimse kendi yatağında akmayı bileni
Kapayamaz durgunluğun karanlık kuyusuna

Aldı Tahir
(Bu ikinci şiirdir)

Sabah vakitlerinin söylettiği bülbül
Konuş benim için anlat benim için
Sen ki her söyleyenin dilinden bilirsin
Söyle nerede kaldı sevdiğim gül

Acılarda eridi mi söndü mü umutsuzlukta
Kendini yaşarlığında var saymıyor mu
Yoksa yıldı mı direnmekten
Artık benim dilimden artık anlamıyor mu

Bir kaleydi de yıkıldı mı
Onu tutan toprakların üstüne
Yoksa ona edilenden korktu mu
Kaçacak yer mi arıyor kendine

Umutsuzla umudu mu boşladı
Sevmeyenle öğrendi mi sevmemeyi
Yoksa durup dururken yeğ mi tuttu
İnanmak yerine inanmamayı

Döküldü mü bütün yaprakları da artık
Gül olmayı bıraktı mı kendinden
Bıktı mı usandı mı ezildi mi
Kuş daldan kaçar gibi kaçtı mı artık benden

Aldi Tahir
(Bu üçüncü şiirdir)

O yükseklerimde yaylamdı benim
Engînlerimde yayılan ovamdı
Ben bir evdim onu barındırırdım
O gidince kapılarım kapandı

Deprem gelsin yıksın beni sel alsın
Taş taş üstüne kalmasın bende
Varsın bir yoklukta beklesin
Onun yoluna direnen gölgem de

Bir kaleyim yıkılmış olayım
Dikildiğim toprakların üstüne
Gözlerim sönsün görmeyeyim
Ellerin baktığını ay yüzlüme

Bir avuç kül olsam yarısı ondan
Yarısı bendendir kül oluşumun
Bir gün bir ağaç olup yerde bitsem
Dallar benim yapraklar onundur

Artık sözümü bitireyim
O benim hem gündüzüm hem gecemdir
Adını sorarsanız söyleyeyim
O benim dünyada tek ZÜHRE'mdir

Der demez çelik kılıç inmiş
Zühre'yi anan Tahir'in boynuna
Adamlar ölü Tahir'i çıkarmışlar
Zühre görsün diye sarayın avlusuna
Zühre bir şimşek gibi fırlamış yerinden
Tahir'in üstüne yığılıp kalmış
Onların bu son buluşma yerinde
Şimdi iki kişilik bir mezar varmış
Üstünde kendi kendine bir ağaç bitmiş yemyeşil
Her sabah ve her akşam iki çiçek açarmış
Zühre diye yanar dururmuş biri
Biri Tahir diye diye ağlarmış

50

Bizde halk masallarından yararlanarak
destan denemesi yapmak isteyen
olmadı bugüne kadar. Oysa, öteden beri,
yerli kaynaklara inme düşüncesi üstünde
bütün sanatcılar anlaşmış gibidir.
Bu düşüncenin gerçekleştirilmesi bekleniyordu.

Şair arkadaşımız Afşar Timuçin ilk olarak
böyle bir denemeye girişti. Onun çalışması,
bize kalırsa, kendi kaynaklarımıza dönme
bakımından önem taşıdığı kadar, şiir yüküyle
de önem taşıyor. Bu gibi
çalışmaların sanatcılar arasında yayılmasını
ve sürekli olmasını dileriz.

Destan çalışmalarını sürdüreceğini söyleyen
Afşar Timuçin, Tahir ile Zühre masalını yeni bir
yoruma tutmuştur, Halk masallarındaki
kaderciliği silerek onun yerine yaşadığımız ger-
çek dünyanın, madde dünyasının gereklerini koymuş
bu dünya içinde her gün kendini aşmaya
çalışan, daha çok kendisi olabilme yolunda dire-
nen insanı gerçekci bir kalemle çizmiştir.

3 Lira